

PARTİ ÖRGÜTLERİNE GENELGE

23 Mayıs 1970

Kongreler Konusunda Alınan Kararla İlgili Açıklama

Bilindiği gibi kongreler döneminde bulunuyoruz. Geçen yıl ertelenmiş bulunan mahalli kongreler önümüzdeki sürede tamamlanacak ve Büyük Kongremiz toplanacaktır. Şu ana kadar mahalli teşkilatımızın bir kısmı ilçe kongrelerini tamamlayarak il kongresini de yapmış, diğerleri de yoğun kongre çalışmaları içindedir.

Kongreler Konusunda Merkez Yürütme Kurulu'nun Görüşü:

Parti'nin üst yönetiminde bilinen istifalardan sonra yıl başında görev alan Merkez Yürütme Kurulu, ilk toplantısında, kongrelerin en kısa sürede tamamlanarak Büyük Kongreye gidilmesinin, Partinin içinde bulunduğu durumdan kurtarılabilmesinin ilk çaresi olduğu kararına vardı. Ve bu kararla birlikte birinci görevinin de bu kongrelerin her türlü şüphe ve tereddütlerden uzak, en geniş hürriyet içinde salimen cereyanını ve böylece parti tabanının görüş ve düşüncelerinin tam olarak Büyük Kongremize yansımalarını sağlamak olarak saptadı. İş başına geldiği günden beri aynı esaslar içinde hareket etti ve etmekte devam ediyor.

Olayların Özeti ve Yayınlanan Genelgeler:

1966 yılında Siyasi Partiler Kanunu dolaysile yapılan tüzük değişikliğinden sonra, kongrelerimizin cereyan tarzı ve kongrelerde uyulacak esaslara ilişkin bir genelge yayınlanmıştı. Bu genelge son zamanlara kadar, kongreler konusunda yeterli olmuştur. Pek az farkla her yıl yeniden yayınlanan bu genelge son olarak 19 Kasım 1969 gün ve 69/1613 sayı ile yeniden teşkilata gönderilmiştir.

Ancak bu dönem kongreleri başladıktan sonra, yalnızca kongrelerin teknik olarak hazırlanmasında ve tüzük hükümlerinin doğru uygulanmasında mahalli yöneticilerimize kolaylık sağlamak ve yol gösterici olmak amacıyla yayınlanan bu genelgenin, yeni durumları kapsıyamadığı görüldü.

Çünkü özellikle seçim önce ve sonrası kendini gösteren üst yönetim buhranından ve seçim sonuçlarının yarattığı havadan yararlanarak aramıza sızmış, genişlemiş ve gene de asıl büyük kütlesi parti dışında bulunan bir küçük burjuva akımı temsilcilerinin (yaygın adlarıyla Milli Demokratik Devrimcilerin) mahalli yöneticilerimizin iyi niyetlerini istismar ederek, kongre hazırlıklarında kendilerine yardımcı olunacağı bahanesiyle kongreleri olup bittiye getirmeye çalıştıkları; kongrelerde -özellikle delege seçiminde- istedikleri insanların kazanabilmesi için, Parti tarihinde şimdiye kadar görülmemiş, hatta burjuva partilerinde bile eşine kolay rastlanamayacak hareketleri mubah gördükleri ortaya çıktı.

Bir kongrenin hazırlanmasında yapılması gerekli şeylerin en başına gelen, dele-

gelere mektupla çağrıda bulunmayı bile yapmaksızın kongre toplamaya kalkışıldığı; Parti üyesi olmayan şahısların o gün kongrede bulunmayan delegelerin yerini aldığı; partide yeteri kadar eleman yokmuşçasına kongre günü kaydedilen insanların yöneticiliğe, hatta Büyük Kongre delegeliğine seçildiği görüldü. Yalnızca kendilerine bağlı bir iki kişinin bilgisi altında, gene, bir iki kişi ile masa başında tutanaklar tutulup kongrenin güya yapılmış olduğunun ilan edildiği anlaşıldı.

Bunların birer birer ortaya çıkışı üzerine, daha kesin tedbirler almak zorunluluğunu duyan Genel Yönetim ve Merkez Yürütme Kurulu konu ile ilgili kararlarını 13 Şubat ve 8 Mart 1970 tarihli genelgelerle teşkilata duyurdu. Bu genelgelerle özellikle, kongrelerde üst kurul temsilcisinin mutlaka hazır bulunmasının sağlanması için kesin kongre tarihi konusunda üst kurulla mutlaka mutabakata varılması isteniyor. Ayrıca Kongrelerin salimen ve tüzük uyarınca yapılması için bazı hükümler yeniden ve altı çizilerek hatırlatılıyordu. Ama buna rağmen, üç kongrede seçim neticesine de müessir olacak şekilde, parti üyesi veya delege olmayan kimselerin, delege gibi bulunup oy kullandığı anlaşıldığından, mecburen bu kongrelerin tekrarlatılması bir zorunluluk oldu.

Kongrelerde karşılaşılan durumlar bu kadarla kalmadı. Parti içinde küçük bir azınlık olduğu halde, Parti üst yönetimini ne pahasına olursa olsun ele geçirmeye karalı MDD'ci grubun -Merkez Yürütme Kurulu'nun konu ile ilgili bildirisinde bu grubun, sınıfsal menşei ve niyetleri hakkında ayrıntılı bilgi ve tahlil mevcuttur- Parti dışında kendisini destekliyen güçlerle birlikte, kongrelerde güya dinleyici olarak bulunan taraftarlarıyla bir baskı grubu kurarak konuşan delegelere sataşmalar, laf atmalar, tempolu bağırıp çağırmalar, ısrarla söz isteyip müdahalelerde bulunmak suretiyle delegelerin görüş ve düşüncelerini rahatça açıklamalarını, huzur içinde oy kullanmalarını engelledikleri; bütün bunlara rağmen kazanamayacaklarını anlayınca da kavga çıkartarak kongreyi yarıda bırakmaya kalkıştıkları veya salonu erkenden işgal ettikleri görüldü.

Nitekim, gene parti tarihinde ilk defa olarak, MDD'ci grubun başkanlık seçimini kaybettiği ve kongre sonucunun aleyhlerine olarak biteceğinin belli olduğu Çankaya ilçe kongresi bu grubun fiili destekçilerinin dinleyicilerle birlikte çıkarttıkları kavga yüzünden yarıda kaldı. Kazanamayacakları önceden belli olan Altındağ ilçe kongresinde, salon kongre saatinden çok önce, kendine MDD'ci diyen ve büyük çoğunluğu parti üyesi olmayan kimselerin, hatta kendilerine yardımcı olmak üzere getirilmiş başka bir partiye bağlı grupların fiili işgaline alındığından, delegelerin salonda yerleri almaları ve kongrenin yapılması mümkün olmadı. İzmir merkez ilçe kongresi aynı küçük grubun -mevcut kongre delegeleri arasında bu görüşteki kimseler % 10 kadardı- güya dinleyici olarak gelmiş arkadaşlarının başlattıkları kavga yüzünden yarıda kalma tehlikesi geçirdi.

Nihayet bu olaylar İstanbul il kongresinde doruğa ulaştı. Yukarıda belirtilen olayların hepsi en açık seçik şekilde İstanbul kongresinde tekrarlandı. Kongreyi izleyen partili partisiz herkesin -bir kongreden başka her şeye benzediği konusunda ittifak ettikleri- o gün, kürsüden açık açık "partiye ya alacağız, ya yıkacağız" sloganı ortaya atıldı. Her iki şıkkın da aynı anlama geldiği ise, hele yukarıda belirtilen olaylardan sonra açıkça beliriyor.

Şüphesiz Türkiye İşçi Partisini yıkmak kimsenin harcı değil. Ama bu sözler bu gruba hakim olan eğilimin, bu grubun nasıl “partiye karşı” davranış içinde olduğunun ve aynı amaçta egemen sınıflar ve emperyalizm ile birleştiklerinin de şüphe götürmez kanıtını vermiş olmaktadır.

Bunun üzerine Merkez Yürütme Kurulu, kongrelerin selamette cereyanı için daha kesin tedbir almaya zorunluluk duydu. Kongrelerin delegeler, hükümet komiseri, basın ve üst kurul temsilcileri ile üst kurullarca görevlendirilmiş partililer dışında dinleyicilere kapalı yapılmasına karar verildi ve genelge ile teşkilata duyuruldu.

Henüz kendi illerinde kongre yapılmamış ve bu türlü davranış ve eylemleri bizzat görmemiş olan bazı yöneticilerimizin ve partili arkadaşlarımızın, şimdiye kadar alışlagelmiş olanın dışında alınan bu karar karşısında nedenlerini kavrayamayarak tereddütler izhar ettikleri görülmektedir. Şüphesiz bizzat yaşamadıkça olup bitenleri anlaşılmaması zordur, ama Merkez Yürütme Kurulunun bu kararı almakla ne kadar isabetli davrandığı, bu kararın ilk uygulama alanını teşkil eden İzmir il kongresinde açıkça ortaya çıktı.

İzmir’de il kongresinin yapılacağı salon, delegelerin dışındaki kimselere kapatılınca ve görevli partili arkadaşlarımızın cansiperane gayretleriyle korununca, dışarıda toplanan bir kalabalık kongreyi basmak için hücumla geçti. Kongreyi izlemekte ısrar eden ve sayısı iki elin parmaklarından az partili üyelerin arkasında, en galiz küfürlerle kapıyı koruyan arkadaşlarımıza hücum eden, bu ne idüğü belirsiz kişiler -ki aralarında MDD’ci grubun önde gelen birkaç siması da seçiliyordu- muvafak olamayacaklarını görünce, partili görevli arkadaşlarımızın üzerlerinde silah var diye polise ihbar etmekten çekinmediler. Eğer eskiden olduğu gibi kongremiz açık yapılmış ve bunlar içeriye girebilmiş olsaydı, salonda kavga çıkarp kongreyi yarıda bıraktırmaya çalışacakları muhakkaktı. Nitekim yeni çıkardıkları Öncü dergisinin 1. sayısında 30. sayfasında hiçbir teville mahal bırakmayacak şekilde ideolojik yenilgiye uğradıkları yerde, adına “devrimci terör” dedikleri kabadayılık gösterilerine, kavga çıkarmak teşebbüslerine girişilmesini önermektedirler. Bu öneri doğrultusunda İzmir’de de kavga teşebbüsleri oldu, ama görevli arkadaşlarımızın azimli ve kararlı tutumu, heveslerini daha başlangıçta akim bıraktı. Salonun içinde ise, muhtelif görüş sahibi delegeler, düşüncelerini hiçbir kısıtlama olmaksızın diledikleri gibi savundular; herhangi bir kavga gürültü olmaksızın kongremiz rahatlıkla yapılabildi.

Kararın yeni bir uygulamasına sahne olan Antalya merkez ve ilçe ve il kongresi, karardaki isabeti bir kez daha gözler önüne serdi.

Birkaç yıl öncesine kadar AP gençlik kollarının önde gelen kişisi olan ve 1966’da Parti’ye karşı bir saldırı hareketini yöneten öğrencinin liderliğindeki MDD’ciler, Ankara’daki arkadaşlarının takviyesiyle gövde gösterisine giriştiler ve kongreden önce, yetkili arkadaşlarımıza malum küfürlü üsluplarıyla, mutlaka kongre salonuna gireceklerini ve ne pahasına olursa olsun kongreyi vuracaklarını söylediler. Fakat sıkı güvenlik kordonu karşısında umduklarına erişemediler. Kongre sokak kabadayılarının huzur bozucu davranışlarından uzak, selamette cereyan etti, başarıyla sona erdi. Bu arada güvenlik konusunda Antalya’ya yardım elini uzatan Ankara, İzmir ve Eskişehir illeri de parti içi dayanışmanın somut örneğini verdiler.

Partimizin 1965 seçimi öncesinde Bursa il kongresinde nasıl bir tertiple karşıla-

tığı, üst kurul temsilcisi üç arkadaşımızın yaralandığı hatıralardadır. O zaman daha sonra yapılacak Yalova kongresi için uygulanan “kongreyi kapalı yapma” tedbiri, o gün olduğu gibi bugün de aynı olumlu sonucu vermiş bulunuyor.

Tekrar edelim: Merkez Yürütme Kurulu, kongrelerin en geniş hürriyet içinde salimen cereyanını, Parti tabanının gerçek görüş ve düşüncelerinin tam olarak büyük kongremize yansımaları sağlamayı birinci görevi bilmektedir. Ve de bunu engelleyici doğrultudaki her teşebbüse karşı çıkacak gerekli her türlü tedbiri almış olduğu gibi bundan sonra da almakta devam edecektir.

Önce güya Parti içindeki demokrasi savunucusu olarak mazlum pozunda ortaya çıkan, sonra bir strateji tartışması yapar görünen, giderek bugün gerçek yüzünü ortaya koyan, yani Partimize karşı, hiçbir kural ve ölçü tanımaksızın her eylemi yapmaya hazır “anti-Parti” bir grubun karşısındayız. Bunların Parti içindeki taraftarları küçük bir azınlıktır. Ancak Parti dışındaki ağırlıkları, amaç ve eylem birliği içinde oldukları güçler vardır.

Türkiye İşçi Partisi, şerefli tarihinde, nereden gelirse gelsin her saldırıya ve Partiyi çökertme faaliyetlerine göğüs germeyi ve hepsini yenmesini bilmiştir. Bu mücadeleden de yüzünün akıyla çıkacak; bu yeni tip tertip ve şiddet usüllerini de bütün imkânlarını kullanarak önleyecek ve başarılarına bir yenisini katacaktır.

Saygılarımla.

[Genel Sekreter imzasıyla]

TÜSTAV Arşivi